

Ikke ved magt og ikke ved styrke...

Prædiken 1. søndag i fasten 2021

Salmer: 336 + 487 + 28.

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Matthæus:

Så blev Jesus af Ånden ført ud i ørkenen for at fristes af Djævelen. Og da han havde fastet i fyrre dage og fyrre nætter, led han til sidst sult. Og fristeren kom og sagde til ham: »Hvis du er Guds søn, så sig, at stenene her skal blive til brød.« Men han svarede: »Der står skrevet: ›Mennesket skal ikke leve af brød alene, men af hvert ord, der udgår af Guds mund.‹ « Da tog Djævelen ham med til den hellige by, stillede ham på templets tinde og sagde til ham: »Hvis du er Guds søn, så styrk dig ned. For der står skrevet: ›Han vil give sine engle befaling, og de skal bære dig på hænder, så du ikke støder din fod på nogen sten.‹ « Jesus sagde til ham: »Der står også skrevet: ›Du må ikke udæske Herren din Gud.‹« Igen tog Djævelen ham med sig, denne gang til et meget højt bjerg, og viste ham alle verdens riger og deres herlighed og sagde til ham: »Alt dette vil jeg give dig, hvis du vil kaste dig ned og tilbede mig.« Da svarede Jesus ham: »Vig bort, Satan! For der står skrevet: 'Du skal tilbede Herren din Gud og tjene ham alene.‹ « Da forlod Djævelen ham, og se, der kom engle og sørgede for ham.

Matthæusevangeliet 4,1-11

Gud, lad os leve af dit ord som dagligt brød på denne jord!

Kære menighed!

Overskriften på søndagens prædiken bliver et citat fra profeten Zakarias: "Ikke ved magt og ikke ved styrke, men ved min Ånd, siger Hærskarers Herre". Zak. 4,6

Jeg vil imidlertid begynde et andet sted, nemlig ved den jødiske forfatter og holocaust-overlever, Elie Wiesel. Han skal være med til at lukke teksten op for os i dag. Den tekst, der handler om fristelsen til at være andet end et menneske, fristelsen til at have magt, fristelsen til at have rigdom, fristelsen til at eje det, som vi ikke allerede ejer – kort sagt fristelsen til at være andet end et simpelt og nøgent menneske, sårbart og udsat.

Wiesel skriver:

"Det gør mig ikke bange, at mennesket er et ensomt barn, der bliver menneske for bedre at kunne forsvare sig, men det gør mig bange, når det fornægter dette barn, som om det var en svaghed, og ikke netop dets virkelige styrke, dets levende styrke."

Med dette lille udpluk af kloge ord holder Wiesel et spejl op foran os, så vi kan se, hvem vi er, hvad vi er og hvor sårbare, vi er. Akkurat som fristelsen i ørkenen er et spejl, som vi kan holde op foran os og finde os selv i som sårbare og udsatte.

For det er sandheden om os mennesker, at vi er forfærdelig sårbare og inderst inde har et barn i os, som altid vil kunne blive ked af det, såret og afmægtig. Vi oplever det igen og igen i vort daglige liv med hinanden. Ganske vist puster vi os gerne op og lader som om, vi er usårlige, men det er jo ikke sandheden om os, det ved vi udmærket inderst inde. Ofte går vi også og forestiller os, at alle de andre er usårlige, fordi de virker så selvsikre, smarte og træffer så mange beslutninger, at vi tror, de har styr på det. Og så kan vi alligevel fra det ene øjeblik til det andet miste fodfæste og komme til at græde, fordi den anden kommer for tæt på og kritiserer én.

Men ingen ønsker at såre et andet menneske. Vi kan ikke lide, når vi gør en anden ulykkelig og så ender vi en situation, hvor begge parter føler sig forulempet. Vi ønsker det hele ugjort.

Men samtidig er det jo også befriende, at nå til den erkendelse, at vi er så forfærdelig sårbare trods alle ydre tegn på det modsatte. Vi virker usårlige og stærke udenpå, men indeni er virkeligheden en anden.

Dermed når vi til en erkendelse af, at vi alle har et lille sårbart barn inde i os, som aldrig bliver andet. Et barn, som er den inderste kerne i os og som vi skal passe på og værne om og få det sande liv ud af.

Det er det barn, der er det eneste, der er tilbage i ørkenen, når alt andet er taget fra os. Men selv om det er en smertelig erfaring, er det netop det barn inde i os, der skal redde os fra fristelsen til at tage imod alle tilbuddene om mere magt.

"Det gør mig ikke bange, at mennesket er et ensomt barn", skriver Wiesel. Eller sagt med andre ord: Vi skal ikke være bange for ørkenen, tomheden og udsathed.

At blive i den erkendelse, at vi er udsatte og ensomme børn, det kræver mod. Men det er dog den dybe og skinbarlige sandhed om os mennesker, at det er det, vi er. Vi skal hverken bilde os selv eller andre ind, at vi er magtfulde og usårlige og hårde. Vi skal derimod lære vort indre barn at kende og turde vedkende os det barn.

*

På samme måde med kirken. Den skal ikke knejse af magt og selvsikkerhed som middelalderens katolske kirke, der bestemte over liv og død og væltede sig i rigdom og byggede store katedraler for at gøre mennesker små. Og den moderne kirke skal heller ikke spille med musklerne og gøre sig til, for at alle kan se den og mærke den og blive betaget af den. Nej, kirken skal være som det ensomme barn, være et sted, hvor vi kan spejle os i det at være et sandt menneske.

Hvordan skal vi være kirke?

Det værste en kirke kan gøre, er at gøre sig selv til alt det, som Jesus sagde nej tak til i ørkenen. Vi skal hverken gøre undere eller mirakler for at få magt over mennesker. Vi skal hverken gøre kirken rig eller bygge store katedraler, for at gøre mennesker små.

Jesus i ørkenen skal være det spejl, vi spejler os i, når vi taler om vores kirke. Den skal have en ydmyghed i sig, som giver os mulighed for at finde vores egen. Den skal være som det ensomme barn.

Det gør mig bange, når vi fornægter dette barn som om, det var en svaghed og ikke vores sande og levende styrke, lyder det fra Wiesel.

Vi fornægter det ensomme og udsatte barn, når vi begynder at tale om, at kirken skal være synlig. Når vi taler om, at kirken skal promovere sig selv, den skal være digital for at nå ud til sine "forbrugere". Og allerværst, når det lyder, at kirken skal lære at sælge sig selv. Men det er en falsk forståelse af selve kirkens væsen. Kirken – det er du og jeg, som lever af og glædes ved blikket i den andens øjne, en kærlig gerning, et kærligt ord, lever af en hånd, som rækkes ud og lever og ånder for naturen, Guds Skaberværk, hvor Gud selv er levende til stede og taler til sit menneske gennem stilheden og skønheden, eller Ordet, hvorigennem Gud rører ved os og taler til os gennem Helligåndens kraft.

Det er kirken. Kirken er ikke sådan et firma, der skal markedsføre et nyt margarineprodukt. Nej, kirken er først og fremmest Ånd og det er Tro. Ånd og tro kan ikke måles og vejes og skal heller ikke markedsføres og gøres populært og derfor skal kirken heller ikke stræbe efter at være populistisk og magtfuld.

"Ikke ved magt og ikke ved styrke, men ved min Ånd, siger Hærskarers Herre".

Vi skal også som kirke turde være som barnet, turde være svag og sårbar og udsat.

For det er der Gud findes: I barnet.

Glem alt om at være stor og mægtig. Det handler om at være et menneske. Et menneske med et barn inden i sig, for det er der mødestedet er mellem Gud og mennesker.

Kære Menighed

Vi er midt i fastetiden og hvad det betyder kunne for eksempel være, at vi glemmer alt om at kunne svæve på vores magt. Det eneste vi skal huske, er det ensomme barn, som er inden i os. Det barn er sårbart og har det svært, men det er det, der giver os liv. Det sande, ægte liv!

For det hedder så sandt hos profeten Zakarias: "Ikke ved magt og ikke ved styrke, men ved min Ånd, siger Hærskarers Herre".

Amen.

***Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd,
du som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første
begyndelse, nu og i al evighed.***